

۱۵۰۹۲۷۳
۹۶۱۵۱۵

رویکرد ژئوپلیتیکی سیاست خارجه آمریکا

در منطقه خاورمیانه پس از ۱۱ سپتامبر

روح الله رضوانی

سرشناسه	: رضوانی، روح‌الله، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: رویکرد ژئوپلیتیکی سیاست خارجه آمریکا در منطقه خاورمیانه پس از ۱۱ سپتامبر/ روح‌الله رضوانی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات علمی سنا، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	: ب، ۹۴ ص.
شابک	: ۱۱۷۶۰۰ ریال ۹۳-۴-۸۷۳۰-۶۰۰-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۸۹-۹۴.
موضوع	: ایالات متحده -- روابط خارجی -- خاورمیانه
موضوع	: واقعه ۱۱ سپتامبر، ۲۰۰۱ م. -- تاثیر
موضوع	: -- Influence ۲۰۰۱ Terrorist Attacks, ۱۱ September
موضوع	: United States -- Foreign relations -- Middle East
موضوع	: خاورمیانه -- روابط خارجی -- ایالات متحده
موضوع	: relations-- United States Middle East-- Foreign
رده بندی کرمه	: E۱۸۲/۸ خ ۱۳۹۶۳ عر
رده بندی دیویی	: ۷۳۰۵۶/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۴۴۷۵

نام کتاب: رویکرد ژئوپلیتیک سیاست خارجه آمریکا در منطقه خاورمیانه پس از ۱۱ سپتامبر

نویسنده: روح‌الله رضوانی

ناشر: علمی سنا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۳۰-۹۳-۴

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

صفحه آرایشی: سحر زعفرانی عیلام

طراح جلد: لیلا انصاری

پست الکترونیک: elmsana@gmail.com

فروش اینترنتی: www.sanabook.com

تیراژ: ۳۰۰

قیمت: ۱۱۷۶۰۰ ریال

فهرست مطالب

۲	پیش گفتار.....
۳	فصل اول: مقدمه.....
۱۰	فصل دوم.....
۲۸	فصل سوم: تاریخچه ژئوپلیتیک و سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه.....
۵۶	فصل چهارم: رویکرد ژئوپلیتیکی پس از ۱۱ سپتامبر.....
۸۱	فصل پنجم: تأثیرات ۱۱ سپتامبر بر رویکرد ژئوپلیتیکی.....
۸۶	واژه نامه.....
۸۹	منابع و مأخذ.....

www.ketab.ir

پیش گفتار

منطقه خاورمیانه از صحرای شبه جزیره عربستان تا سرزمین شام و ایران و ترکیه را دربر می‌گیرد. این منطقه از دیرباز حائز اهمیت فراوان بوده است اما امروزه به دلیل مسایل متعدد، از جمله وجود اقوام و گروه‌های مختلف و وجود ذخایر عظیم طبیعی به ویژه نفت، موقعیت و اهمیت این منطقه دوچندان شده است. خاورمیانه به عنوان یک سیستم منطقه‌ای از نظام جهانی دارای سه بخش است. بخش مرکزی: عبارت از کشورهای عربی که دارای بیشترین اشتراکات نژادی، قومی، زبانی و مذهبی هستند. بخش حاشیه‌ای: کشورهای متفاوت از مرکز که در خاورمیانه عبارتند از: ایران، ترکیه و اسرائیل، قدرت‌های نفوذی: که عبارتند از قدرت‌های فرامنطقه‌ای بین‌المللی همچون فرانسه، انگلیس، شوروی و آمریکا. دو بخش مرکز و پیرامون در خاورمیانه ثابت هستند، ولی قدرت‌های نفوذی در طول زمان تغییر کرده و با تضعیف موقعیت یک یا چند کشور، جای خود را به قدرت‌های دیگر داده‌اند. یکی از مهمترین این قدرتهای نفوذی، آمریکا می‌باشد. منطقه خاورمیانه از جمله مناطق است که به دلایلی که مهم‌ترین آنها موقعیت استراتژیکی و ژئواستراتژیک و منابع عظیم انرژی و بازار ثروتمند آن است مورد توجه زیادی قرار گرفته است. در نیمه دوم قرن بیستم، مسائل و تحولات این منطقه بیش از تمام نقاط دنیا جهان در رسانه‌ها و محافل سیاسی، بین‌المللی و اقتصادی مطرح شده است. به گونه‌ای که هر تحول و اتفاقی در این منطقه، ویژه خلیج فارس در دستور کار تمامی قدرت‌های بزرگ بود، ولی قرن‌ها قبل از آن نیز سلطه بر این منطقه، ویژه خلیج فارس در دستور کار تمامی قدرت‌های بزرگ بود، ولی کشف نفت و تبدیل آن به یک دالای استراتژیک و تعیین‌کننده در قدرت نظامی، سیاسی و اقتصادی وضعیت جدید را به وجود آورد. از دیگر سو، حضور قدرت‌های بزرگ در خاورمیانه و پتانسیل‌های موجود در این منطقه، موجب شده تا منافع کشورهای قدرتمندی پس‌آمریکا در این منطقه عجین گردد. بعد از فروپاشی شوروی و شکست کمونیسم، آمریکا به تنها بازیگر در منطقه خاورمیانه تبدیل شد و با توجه به "طرح نظم نوین جهانی" در صدد تحکیم موقعیت خود در این منطقه برآمد. پس از تحولاتی که به دنبال فروپاشی شوروی شکل گرفت، مثل حمله عراق به کویت در سال ۱۹۹۰ و حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، هدف توجه به منطقه خاورمیانه بیشتر شده و تلاش‌ها برای اتخاذ استراتژی‌های جدید آمریکا در خاورمیانه آغاز گردید. استنباط کلی آمریکائی‌ها در مورد این منطقه این است که به دلیل نبود حکومت دموکراتیک و دارای اکثریت مردمی، گرایش به سمت فعالیت‌های تروریستی و بنیادگرایی اسلامی چشمگیر است، بنابراین "طرح خارینه بزرگ" با تأکید بر اصلاحات ساختاری در زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... راه کار مناسبی برای بخش خاورمیانه‌ای بزرگ‌تر و دموکراتیک است. کتاب حاضر در جهت پاسخ به این پرسش‌ها نگاشته شده است: "کرد ژئوپلیتیکی سیاست خارجی آمریکا پس از یازده سپتامبر در منطقه خاورمیانه چه تغییراتی داشته است؟ و رویکردهای سیاسی، فرهنگی و اقتصادی آمریکا در خاورمیانه پس از ۱۱ سپتامبر چیست؟"